

ที่มาของปัญหา

การสาธารณสุขของทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาหรือประเทศกำลังพัฒนาก็ตาม มีปัญหาที่คล้ายคลึงกันมากคือ ปัญหาการให้บริการ คำนวณการรักษาพยาบาล การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ไม่ครอบคลุมถึงประชากรทั่วประเทศ¹ ประเทศไทยเราก็ประสบปัญหานี้เช่นกัน เพราะปัจจุบัน แพทย์ประมาณร้อยละ 60 ของแพทย์ทั้งหมดปฏิบัติงานอยู่ในเมืองหลวง ทำให้ส่วนภูมิภาคและชนบท ซึ่งมีประชากรมากกว่าร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมดทั่วประเทศเกิดการขาดแคลนแพทย์อย่างมาก² ปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน เพื่อให้ถึงเป้าหมายที่องค์การอนามัยโลกวางไว้ว่า "สุขภาพดีถ้วนหน้าเมื่อสองห้าสาม" (Health for all by the year 2000) การแก้ปัญหาคารขาดแคลนแพทย์และการกระจายแพทย์ที่เหมาะสมนั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกสถาบันที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะพยายามหารูปแบบการศึกษาแพทย์ที่เหมาะสมและประหยัด เพื่อให้มีการเพิ่มการผลิตแพทย์ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับความต้องการของประเทศ และมีเจตคติที่ดีในการที่จะกลับไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค แนวทางการเพิ่มการผลิตแพทย์ที่ได้ทำอยู่ในปัจจุบัน คือ การร่วมมือระหว่างโรงเรียนแพทย์กับกระทรวงสาธารณสุข

¹ สมบุญ อ่องอักษร. "ปัญหาสาธารณสุขของประเทศ" ใน อนุสรณ์สาธารณสุขครบรอบ 40 ปี แห่งการสถาปนากระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2484 - 2525 (กรุงเทพมหานคร : สหประชาพาณิชย์, 2525) หน้า 20.

² วิฑูรย์ แสงสิงแก้ว, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่องปัญหาบางประการและแนวทางการปรับปรุงการสาธารณสุขของประเทศ (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ม.ป.ป.) หน้า 6 - 7.

ในปี พ.ศ. 2519 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมมือกันจัดตั้ง "โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท" ขึ้น และมีเป้าหมายที่ 8 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงใต้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด¹ ในการจัดโปรแกรมการศึกษาของโครงการนี้ จะมีส่วนแตกต่างจากนิสิตแพทย์โปรแกรมปกติอยู่บ้าง แม้ว่าจะเนื้อหาหลักสูตรจะเหมือนกัน แต่หลักสูตรของโครงการ ๗ ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงใต้ จะใช้เวลา 4 ปีแรก ศึกษาที่คณะวิทยาศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใน 2 ปีสุดท้าย จะศึกษาที่สถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ 8 จังหวัด ซึ่งมีศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกอยู่ 2 แห่ง คือ ที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี และที่โรงพยาบาลชลบุรี² โดยศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า ได้เปิดดำเนินการไปแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2525 ส่วนโรงพยาบาลชลบุรี จะเปิดดำเนินการภาคคลินิกในปี พ.ศ. 2528

ในการดำเนินงานตามโครงการ ๗ นี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข ให้มีคุณภาพเหมาะสม และให้ระดมทุนมาจากรัฐบาล เพื่อที่จะใช้สถานที่ดังกล่าวเป็นสถานศึกษาของนิสิตแพทย์ของโครงการ ๗ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ในฐานะเป็นโรงเรียนแพทย์ ดังนั้น จึงต้องวางแผนงานและดำเนินการปรับปรุงงานทุก ๆ ด้านของโรงพยาบาล อาทิเช่น การเตรียมสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากร การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการศึกษา รวมทั้งห้องสมุด ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เพื่อความพร้อมที่จะให้

¹สมาคมอนามัยแห่งประเทศไทย, ปฏิทินสาธารณสุข 2525 (กรุงเทพมหานคร : 2525), หน้า 265 - 267.

²สัมภาษณ์ เสรี ร่วมสุข, หัวหน้าสำนักงานโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท, 2 สิงหาคม 2525.

* เช่น โรงพยาบาลหัวไต้ โรงพยาบาลชุมชน ศูนย์การแพทย์และอนามัย และอนามัยชนบท

การศึกษาภาคคลินิกของโครงการ

ปัจจุบัน "ห้องสมุด" ถือได้ว่าเป็นแหล่งอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง ตลอดจนบัณฑิตศึกษาทุกประเภท เพราะเป็นแหล่งสรรพวิชาที่รวบรวมหนังสือ ตำรา เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไว้ให้บริการ ทั้งนี้ ในการปรับปรุงศูนย์การศึกษา แพทยศาสตร์คลินิกของโครงการ ฯ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงห้องสมุดของโรงพยาบาล ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่บัณฑิตของโครงการ ฯ และบุคลากรของโรงพยาบาล อันประกอบไปด้วยอาจารย์แพทย์ พยาบาลทุกระดับ รวมทั้งบุคลากรทางการแพทย์สาขาต่าง ๆ ในการที่จะสามารถใช้ห้องสมุดของโรงพยาบาล เป็นแหล่งทรัพยากรเบื้องต้น เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และติดตามวิทยาการที่ทันสมัย ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การสอน การฝึกอบรม และการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการสนองนโยบายของโครงการ ฯ ดังกล่าว

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนเกี่ยวกับโครงการพัฒนาอาจารย์ ในอันที่จะให้อาจารย์ของโครงการ ฯ ได้ศึกษาดังหลักสูตร ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะสาขาวิชาที่ทันสมัยที่ที่จะต้องรับผิดชอบในการสอน แยกตำราเพื่อประกอบการสอน นวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูป (learning package)* และสื่อการสอนอื่น ๆ ห้องสมุดจึงจำเป็นจะต้องมีหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ และตำราที่เหมาะสมให้แก่อาจารย์ และเมื่อเปิดเป็นศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกแล้ว โครงการ ฯ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นิสิตได้ศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยอาศัยชุดการเรียนด้วยตนเอง หรือสื่อการสอนอื่น ๆ ซึ่งอาจารย์เป็นผู้เตรียมไว้ให้ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าจากตำราและ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชัชสิทธิ์ ชารากุล, "จากบันทึกความจำ 2519 - 2525" ใน ที่ระลึกในพิธีเปิดศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี (กรุงเทพมหานคร : โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกระทรวงสาธารณสุข, 2525), หน้า 30 - 31.

*เป็นโปรแกรมการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปแบบของหนังสือ ตำรา สไลด์เทป (Slide Tape) หรือแถบบันทึกภาพ (Video Tape) เป็นต้น

วารสารทางการแพทย์อื่นๆ นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว ในการปรับปรุงโรงพยาบาล ให้เป็นศูนย์การศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตของโครงการฯ นั้น จำเป็นจะต้องมีการ ยกระดับคุณภาพ และบริการทุกสาขา ให้ไ้มาตรฐานด้วย เพื่อจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นิสิตแพทย์ โภชนบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับ และทุกสาขาของโรงพยาบาล จะต้อง ยกระดับความรู้ ความสามารถของตน เมื่อเข้าร่วมในการอภิปรายกลุ่ม การจัดทำรายงาน การให้การศึกษายกอบรมแก่นิสิตแพทย์ ฉะนั้น ห้องสมุดจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องใช้บริการที่เหมาะสม เพื่อมุ่งหมายเหล่านี้ด้วย

จากเหตุผลหลายประการดังกล่าวข้างต้น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชลบุรี คนปัจจุบัน และผู้วิจัย ซึ่งทำหน้าที่ในฐานะบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงพยาบาลชลบุรี ได้มีความเห็นอย่างสอดคล้องกันว่า ในการที่จะปรับปรุงห้องสมุดโรงพยาบาลชลบุรี เพื่อเตรียมการเปิดเป็นศูนย์การศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตของโครงการฯ ดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2528 นั้น เพื่อให้การพัฒนาห้องสมุดเป็นไปอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพ จึงควรที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับห้องสมุด โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี แล้วนำผลของการวิจัยครั้งนี้ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดโรงพยาบาลชลบุรี เหตุผลสืบเนื่องมาจากโรงพยาบาลพระปกเกล้าเป็นโรงพยาบาลศูนย์การศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตของโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท เช่นเดียวกับโรงพยาบาลชลบุรี และโรงพยาบาลพระปกเกล้า ได้เปิดให้บริการการศึกษาไปแล้ว เมื่อปีการศึกษา 2525 จึงคาดว่า หน่วยงานต่าง ๆ ของโรงพยาบาลแห่งนี้ มีคุณภาพเพียงพอ เพราะแพทย์สภารับรองให้เปิดดำเนินการไปได้แล้ว โดยเฉพาะห้องสมุดของโรงพยาบาลพระปกเกล้า ได้ใช้เงินบำรุงโรงพยาบาลเป็นจำนวนมาก ในการพัฒนาห้องสมุด เพื่อให้มีคุณภาพและปริมาณหนังสือ วารสารพอเพียงที่อาจารย์แพทย์ นิสิตแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ โรงพยาบาล จะสามารถใช้ในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งมีระบบการจัดเก็บที่เหมาะสม คือ ระบบห้องสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (National Library of Medicine Classification หรือ N.L.M.) และในการพัฒนาห้องสมุดนี้ ได้รับความช่วยเหลือ

วิมลภาสภ์ ปัญญา สอนคม, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชลบุรี, 28 ตุลาคม

แนะนำจากห้องสมุดของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุด
โรงพยาบาลพระปกเกล้าจึงนับได้ว่าเป็นห้องสมุดที่ดีที่สุดในกลุ่มโรงพยาบาลจังหวัดใน
ภาคตะวันออก²

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทัศนคติของบุคลากรโรงพยาบาลที่มีต่อ
บริการห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี เพื่อที่จะได้ทราบว่าบุคลากร
ของโรงพยาบาลแห่งนี้มีทัศนคติต่อบริการห้องสมุดอย่างไร รวมทั้งจะได้ทราบถึงปัญหา
ความต้องการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วย อันจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทาง
ในการพัฒนางานห้องสมุดที่เป็นศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก และห้องสมุดโรงพยาบาล
แห่งอื่น ๆ ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบความคิดเห็นของบุคลากรโรงพยาบาลที่มีต่อสภาพและบริการของ
ห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อทราบความต้องการของบุคลากรโรงพยาบาลในการใช้บริการของ
ห้องสมุด
3. เพื่อทราบปัญหาและข้อเสนอแนะของบุคลากรโรงพยาบาลที่มีต่อการจัด
บริการของห้องสมุด

¹รับสิทธิ์ ขารากุล, "จากบันทึกความจำ 2519 - 2525," ใน ที่ระลึก
ในพิธีเปิดศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, หน้า
30 - 31.

²เสรี ร่วมสุข, "โครงการ ฯ... ก่อนจะถึงวันนี้," ใน ที่ระลึกในพิธี
เปิดศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, หน้า 35.

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรโรงพยาบาลทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแพทย์ กลุ่มพยาบาล และกลุ่มนักวิชาการทางการแพทย์ มีความคิดเห็นต่อสภาพและบริการของห้องสมุดแตกต่างกัน
2. บุคลากรของโรงพยาบาลทั้ง 3 กลุ่มคงกล่าว มีความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดแตกต่างกัน
3. แพทย์และทันตแพทย์มีความคิดเห็นต่อสภาพและบริการของห้องสมุดแตกต่างไปจากแพทย์ฝึกหัด และนิสิตแพทย์
4. แพทย์และทันตแพทย์มีความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดแตกต่างไปจากแพทย์ฝึกหัด และนิสิตแพทย์
5. พยาบาลและเจ้าหน้าที่พยาบาล มีความเห็นต่อสภาพและบริการของห้องสมุดแตกต่างกัน
6. พยาบาลและเจ้าหน้าที่พยาบาล มีความต้องการในการใช้บริการของห้องสมุดแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่บุคลากรทางการแพทย์สาขาต่าง ๆ ของโรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี รวมทั้งแพทย์ฝึกหัดของโรงพยาบาล และนิสิตแพทย์ของโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบทซึ่งกำลังปฏิบัติงานและกำลังศึกษาภาคคลินิกอยู่ที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า รวมทั้งสิ้น 360 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มแพทย์ ได้แก่ แพทย์ 40 คน ทันตแพทย์ 4 คน แพทย์ฝึกหัด 14 คน และนิสิตแพทย์ของโครงการฯ 21 คน รวม 79 คน
2. กลุ่มพยาบาล ได้แก่ พยาบาล 139 คน และเจ้าหน้าที่พยาบาล 118 คน รวม 257 คน

3. กลุ่มนักวิชาการทางการแพทย์ หรือที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์อื่น ๆ
 โคนก เกษชกร นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักจิตวิทยา
 นักวิชาการสุศึกษา โภชนากร นักสังคมสงเคราะห์ นักวิชาการ-
 สติ นักวิชาการศึกษา นักวิชาการโศกทัศน์ศึกษา รวม 24 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะไม่รวมบุคลากรประเภทอื่น ๆ ของโรงพยาบาล
 ที่นอกเหนือไปจากที่โคระบุไว้ข้างต้น และจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นจำนวน
 ประชากรทั้งหมด โทเคมีโคมมีการสุ่มตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงทักษะของบุคลากรโรงพยาบาลที่มีต่อสภาพและบริการ
 หอสมุดโรงพยาบาลประเภทเล่า พร้อมทั้งทราบความต้องการ ปัญหา
 และข้อเสนอแนะต่าง ๆ
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่บรรณารักษ์
 และผู้บริหารชั้นสูง จะให้พิจารณาหาทางส่งเสริมและสนับสนุนงานหอสมุด
 โรงพยาบาลให้ก้าวหน้า และมีคุณภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการปรับปรุงหอสมุดที่เป็น
 ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก รวมทั้งหอสมุดในโรงพยาบาลศูนย์*

* โรงพยาบาลศูนย์ หมายถึง โรงพยาบาลที่มีจำนวนเตียง 500 - 1000 เตียง
 เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการแก่ประชาชนในเขตศูนย์กลาง หรือเขตภูมิภาค จัดเป็น
 โรงพยาบาลที่ให้การรักษาโรคโศกทัศน์ทุกสาขาการรักษาพยาบาล และแพทย์ประจำ
 ของโรงพยาบาล จะคงมีความรู้ ความสามารถในทุกสาขาวิชา ในระดับผู้ชำนาญ
 เฉพาะโรค และเวชศาสตร์ชุมชน

และห้องสมุดโรงพยาบาลทั่วไป ทั่ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้างานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากสิ่งพิมพ์ ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
2. สังเกตสภาพทั่วไปของห้องสมุดโรงพยาบาลพระปกเกล้า รวมทั้งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการให้บริการของบุคลากร โรงพยาบาล ทั่วตนเอง
3. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับข้อมูลที่ไม่สามารถหาได้จากเอกสารหรือ สิ่งพิมพ์
4. ทำการศึกษาทัศนะของบุคลากรโรงพยาบาลพระปกเกล้า โดยให้แบบ สอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล รายละเอียดดังนี้ คือ
 - ตอนที่ 1
 - ก. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ข. ข้อมูลจากบุคลากรที่ไม่ให้บริการของห้องสมุด
 - ตอนที่ 2
 - ก. ลักษณะการใช้ห้องสมุดของผู้ให้บริการ
 - ข. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อสภาพและบริการของ ห้องสมุด
 - ค. ความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อการจัดบริการของห้องสมุด

โรงพยาบาลทั่วไป หมายถึง โรงพยาบาลที่มีจำนวนเตียง 150 - 500 เตียง เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการแก่ประชาชนในเขตเมือง และชนบท ดัดจากโรงพยาบาลชุมชน แพทย์ของโรงพยาบาลจะต้องมีความรู้ความสามารถในทุกสาขาวิชาหลัก คือ ศัลยกรรม ภายกรรรม นรีเวชกรรรม กุมารเวชกรรรม และในสาขาวิชาที่จำเป็นบางสาขา คือ ศัลยกรรมกระดูก ทา หู คอ จมูก ศัลยกรรมประสาท โรคผิวหนัง และเวชศาสตร์ ชุมชน

เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบสอบถามกับบุคลากร
โรงพยาบาลชลบุรี ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแพทย์ กลุ่มพยาบาล และกลุ่มนักวิชาการ
กลุ่มละ 5 คน รวม 15 ชุด แล้วนำมาตรวจสอบรอบทดลอง หลังจากนั้นได้ให้
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์ฝ่ายประสานงานรองภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ ช่วยตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำ แล้วนำไปทดลองใช้กับบุคลากร
ของโรงพยาบาลชลบุรีอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้จำนวนแบบสอบถาม 15 ชุดเท่าเดิม เพื่อ
จะได้นำมาแก้ไขปรับปรุงให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามที่ปรับปรุง
แก้ไขแล้ว แก่บุคลากรโรงพยาบาลพระปกเกล้าด้วยตนเอง และให้ตัวแทนของผู้วิจัยซึ่ง
ปฏิบัติงานอยู่ที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
แล้ว ส่งคืนทางไปรษณีย์

6. ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
ทางสถิติสังคมศาสตร์ Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)
โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความ
แตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม ไร้ค่าที (t - test) และทดสอบความแตกต่างระหว่าง
กลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม ไร้ค่าเอฟ (F - test)

7. สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ศัพท์นิยามที่ใช้ในการวิจัย

1. โครงการฯ หมายถึง โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับ
ราชชนบท
2. เจ้าหน้าที่พยาบาล หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการทางการพยาบาลชั้น
มูลฐาน หรือการพยาบาลเทคนิคอย่างง่าย
แก่ผู้ป่วย
3. หักนะ หมายถึง ความคิดเห็นซึ่งมีขอบเขตรวมไปถึงความคอง
การ ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กว้าง
4. นักวิชาการฯ หมายถึง นักวิชาการทางการแพทย์
5. บริการห้องสมุด หมายถึง บริการต่าง ๆ ที่ห้องสมุดได้จัดขึ้นเพื่อให้บริการ
แก่ผู้ใช้ห้องสมุด อาทิเช่น บริการยืม-คืนวารสาร
และสิ่งพิมพ์ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

บริการถ่ายเอกสาร บริการโฮตพีทนวิศุ
 บริการพิมพ์ระหว่างห้องสมุด บริการแนะนำการใ้
 ห้องสมุด บริการจองหนังสือ บริการหนังสือสำรอง
 เป็นต้น

6. บุคลากรโรงพยาบาล หมายถึง บุคลากรทางการแพทย์สาขาต่าง ๆ ของโรงพยาบาล
 พระปกเกล้า จันทบุรี รวมทั้งแพทย์ฝึกหัดของโรงพยาบาล
 และนิสิตแพทย์ของโครงการส่งเสริมการศึกษา
 แพทย์สำหรับชาวชนบท ซึ่งกำลังศึกษาภาคคลินิกอยู่ที่
 โรงพยาบาลพระปกเกล้า ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ
 ได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแพทย์ กลุ่มพยาบาล และกลุ่มนัก
 วิชาการทางการแพทย์
7. พยาบาล หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้การพยาบาลผู้ป่วย หรือ
 ปฏิบัติงานพยาบาลในฐานะผู้ช่วยแพทย์ในการรักษาผู้ป่วย
 โดยเป็นผู้ควบคุมให้การพยาบาลตามความต้องการ
 ของผู้ป่วยแต่ละบุคคล กำหนดแผนการพยาบาลและฟื้นฟู
 สมรรถภาพของผู้ป่วย บันทึกผลการพยาบาล รายงาน
 เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย ประสานงานกับ
 แพทย์และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในการรักษาพยาบาล
8. โรงพยาบาลพระปกเกล้า หมายถึง โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
9. สภาพของห้องสมุด หมายถึง สภาพโดยทั่ว ๆ ไปของห้องสมุดนับตั้งแต่อาคาร
 สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุสิ่งพิมพ์ ตลอดจนบุคลากร
 ของห้องสมุดและระเบียบการใ้ห้องสมุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยห้องสมุดแพทย์ในประเทศไทย เหาที่ผู้วิจัยทบทวน
 วรรณกรรม พบว่าในช่วงเกือบ 2 ทศวรรษที่ย่านมา งานวิจัยเหาที่ปรากฏเป็นไปในรูปแบบ
 ของการสำรวจ หรือศึกษาเกี่ยวกับห้องสมุดแพทย์แต่ละสถาบัน ในด้านต่าง ๆ เช่น
 อาคารสถานที่ การดำเนินงาน ทรัพยากรห้องสมุด การบริการ รวมทั้ง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นไปในลักษณะคล้ายคลึงกับงานวิจัย
ครั้งนี้

งานวิจัยในประเทศ เท่าที่พบและสามารถนำมาเปรียบเทียบได้ มีดังนี้

พ.ศ. 2511 สุภาพ นิลไพรัช ใ้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจ
การใช้ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2508 - 2510"
ผู้วิจัยทำการสำรวจภาวะการใช้ห้องสมุดดังกล่าว ตลอดจนทัศนคติของผู้ใช้และปัญหาที่
ประสบอยู่ โดยแยกตามคามหัวข้อต่อไปนี้ คือ เรื่องสถานที่ อาคารห้องสมุด การให้
บริการวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรห้องสมุด รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ แล้วนำผลของการวิจัย
มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงห้องสมุดดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่
ต้องการให้ห้องสมุดเพิ่มเวลาในการให้บริการ รวมทั้งเพิ่มจำนวนหนังสือที่ใหม่ในแต่ละ
ครั้งด้วย นอกจากนี้ ห้องสมุดควรมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยกว่าเดิม และวารสาร
และหนังสือควรเพิ่มใหม่มากขึ้น สำหรับหนังสือ ควรเป็นหนังสือที่พิมพ์ครั้งล่าสุดด้วย¹

พ.ศ. 2516 วิสาวันย์ วงศ์สุภา วิจัยเรื่อง "ห้องสมุดโรงเรียนแพทย์
ในประเทศไทย" เป็นการศึกษาท่านประวัติและพัฒนาการของห้องสมุดโรงเรียนแพทย์
อย่างกว้าง ๆ ทั้งของในประเทศ และของต่างประเทศ สำหรับห้องสมุดในประเทศนั้น
ศึกษาจากห้องสมุด 5 แห่ง คือ ห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุด
ศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล ห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุด
โรงเรียนแพทย์ โรงพยาบาลรามธิบดี และห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงพัฒนาการของห้องสมุดเหล่านี้ ทั้งทางด้านการบริหารงาน การดำเนินการ
และการให้บริการ ทำให้ได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ห้องสมุดโรงเรียนแพทย์เหล่านี้ประสบอยู่

¹สุภาพ นิลไพรัช, "การสำรวจการใช้ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2508 - 2510" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2511)

ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า แม้ว่าการศึกษารองเรียนแพทย์จะอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ก็มีปัญหาทางด้านงบประมาณไม่เพียงพอ มีปัญหาทางด้านบุคลากร คือ ขาดบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ และปัญหาเรื่องสถานภาพของบรรณารักษ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า หอสมุดโรงเรียนแพทย์ควรได้รับการสนับสนุนทางการเงิน และควรยกฐานะของบรรณารักษ์ใหม่ตำแหน่งเทียบเท่าอาจารย์ และผู้บังคับบัญชามีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมให้หอสมุดมีความก้าวหน้า

พ.ศ. 2522 นวลลล อไชยมงคล ศึกษาการใช้ทรัพยากรของหอสมุดเพื่องานเขียน และงานวิจัยทางการแพทย์ของคณาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ งานวิจัยเรื่องนี้ ชี้ให้เห็นว่า หอสมุดมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัยของคณาจารย์ เพราะงานวิจัยส่วนใหญ่ จะสำเร็จได้ก็ด้วยข้อมูลที่อาศัยทรัพยากรทั้งหลายจากหอสมุด และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบถึงข้อเสนอแนะของคณาจารย์ถึงกล่าวอื่นจะเป็นประโยชน์ก่อนแนวทาง ในการปรับปรุงหอสมุด รวมทั้งมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมบรรณานุกรมงานเขียน และงานวิจัยทางการแพทย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2491 - 2521 ของคณาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยปรากฏว่า ความดีในการใช้บริการหอสมุดของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ไม่แน่นอน ร้อยละ 59.59 ผู้เข้าใช้บริการค้นหาข้อมูลที่ต้องการด้วยตนเอง ร้อยละ 97.87 และมีเพียงร้อยละ 15.50 ที่ใช้วิธีสอบถามจากบรรณารักษ์ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการใช้ทรัพยากรของหอสมุด คือ หนังสือที่กองการค้นคว้า ไม่มีในหอสมุด หรือมีจำนวนน้อย และหนังสือที่มีอยู่ในหอสมุดล้าสมัย และนอกจากนั้น ยังมีปัญหาเรื่องไม่ทราบว่า หอสมุดมีสิ่งพิมพ์รัฐบาล จุลสาร และแผนที่ ผู้คอมแบบสอบถามได้

วิลาวัณย์ วงศ์สุภา, "หอสมุดโรงเรียนแพทย์ในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516)

เสนอแนะให้ห้องสมุดปรับปรุงการสั่งซื้อหนังสือ และวารสารให้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในท่านบริการอื่น ๆ เช่น ควรขยายเนื้อที่ห้องสมุด ควรเพิ่มหนังสือตำรา และวารสารภาษาไทย ควรขอยืมเรื่องกฎระเบียบห้องสมุด อาทิเช่น การขืม การปรับ การเปิดบริการห้องสมุด¹

พ.ศ. 2525 รัตนา กระแสชัย ให้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการในบริการห้องสมุดของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการในบริการห้องสมุด ปัญหา ตลอดจนความบกพร่อง และข้อเสนอแนะของนักศึกษาแพทย์ ที่มีต่อบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการห้องสมุด ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาวา ท้องการใช้บริการยืม-คืนหนังสือ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มากที่สุด รวมทั้งต้องการบริการโฮกทัศน์วิสกู และอุปกรณ์บริการครุชนิเวศารทางการแพทย์ภาษาไทย และบริการแนะนำการใช้ทรชนิเวศารภาษาต่างประเทศ สำหรับปัญหาของนักศึกษาแพทย์ เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด คือ หนังสือทางการแพทย์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เพียงพอกับความต้องการ ห้องสมุดมีโฮกทัศน์วิสกู และอุปกรณ์จำนวนน้อย และนักศึกษาไม่ทราบวิธีการใช้ทรชนิเวศารทางการแพทย์ภาษาต่างประเทศ จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลทางการแพทย์ของภาคเหนือ และบรรณารักษ์ควรมีการศึกษาความก้าวหน้าใหม่ ๆ เกี่ยวกับบริการชวนคนชารนิตะสทางการแพทย์ จากศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มขึ้น²

¹ นวอลอ อไชมมงคล, "การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานเขียน และงานวิจัยทางการแพทย์ของคณาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522)

² รัตนา กระแสชัย, "ความต้องการในบริการห้องสมุดของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525)

นอกจากนี้ มีงานวิจัยล่าสุด คือ ปี พ.ศ. 2526 ของวรนุช เทียวตระกูล เรื่อง "ปัญหาของนักศึกษาแพทย์ในการใช้บริการห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" งานวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจและศึกษาปัญหา อุปสรรคของนักศึกษาแพทย์ ในการใช้บริการของห้องสมุด รวมทั้งความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่ก่อบริการต่าง ๆ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ ประสงค์ปัญหาในการค้นคว้าวิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด เพราะไม่ทราบว่า ห้องสมุดจัดเก็บไว้ที่ไหน และไม่มีบริการยืมยืมที่จะช่วยในการค้นหา นอกจากนี้ ก็มีปัญหาเรื่องสิ่งพิมพ์ไม่เพียงพอ เช่น วารสารวิชาการภาษาไทยไม่เพียงพอ วารสารย้อนหลังไม่เพียงพอ รวมทั้งหนังสือทั่วไปทางการแพทย์ภาษาไทย และภาษาอังกฤษมีจำนวนไม่เพียงพอ ตลอดจนความถี่ของการใช้บริการของนักศึกษาแพทย์ ที่มีต่อความเหมาะสมของบริการวัสดุสิ่งพิมพ์ อาคารสถานที่ บุคลากร และระเบียบการใช้ห้องสมุดนั้น ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ว่า ห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ทุกแห่ง ควรร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสถาบันการศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ สมาคมโรคเฉพาะทาง และแพทย์-สมาคมแห่งประเทศไทย ควรผลิตหนังสือและวารสารวิชาการทางการแพทย์ภาษาไทยเพิ่มขึ้น และควบคุมให้อยู่ในมาตรฐานด้วย¹

ผลการวิจัยห้องสมุดแพทย์ในประเทศไทยปรากฏว่า งานวิจัยของ สุภาพ นวลลอล รัตนา และวรนุช มีความเห็นคล้ายคลึงกัน เกี่ยวกับปัญหาเรื่องทรัพยากรห้องสมุดไม่เพียงพอกับความถี่ในการใช้ ทั้งในทำนองหนังสือตำราภาษาอังกฤษ หนังสือภาษาไทย และวารสารภาษาไทย ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากห้องสมุดแต่ละแห่ง มีงบประมาณในการจัดหาหนังสือน้อย ซึ่งปัญหานี้ ก็มีผลต่อเนื่องไปถึงงานวิจัยของวิลาวัณย์ ที่ได้ทำการวิจัย

¹วรนุช เทียวตระกูล. "ปัญหาของนักศึกษาแพทย์ในการใช้บริการห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526)

ห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ในประเทศไทย 5 แห่ง และพบว่า ห้องสมุดโรงเรียนแพทย์
ส่วนใหญ่ มีปัญหาในเรื่องงบประมาณจำกัด จึงไม่สามารถจัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ได้)

เกี่ยวกับปัญหาในการให้บริการของห้องสมุด จากผลการวิจัยของวอลลอค
ปรากฏว่า ผู้ใช้ไม่ทราบว่า ห้องสมุดมีสิ่งพิมพ์รัฐบาล จุลสาร และแผนที่ ซึ่งเช่นเดียวกับ
กับผลงานวิจัยของวอร์นุช ที่พบว่า นักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ ประสบปัญหาในการค้นหา
วิทยานิพนธ์และสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด เพราะไม่ทราบว่าห้องสมุดจัดเก็บไว้ที่ไหน
และไม่มีทรัพยากรที่จะช่วยในการค้นหา

ในเรื่องของระเบียบของห้องสมุดนั้น งานวิจัยของสุภาพ และวอลลอค
มีความเห็นตรงกัน คือ ต้องการให้เพิ่มเวลาในการให้บริการ เพิ่มจำนวนหนังสือที่ให้มี
ในแต่ละครั้ง

สำหรับในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทบทวนและคัดเลือกวรรณกรรมที่มีความ
เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ทั้งนี้คือ

งานวิจัยของ เอส ซี ดีร์ (S.C. Dhir) และ เอส เค อนานต์
(S.K. Anand) ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้" สรุปย่อได้ว่า ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจห้องสมุดสถาบันที่สอนวิชา
การแพทย์ในประเทศพม่า ศรีลังกา อินเดีย อินโดนีเซีย มองโกเลีย และประเทศไทย
โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันต่าง ๆ รวม 114 แห่ง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1969
ได้รับแบบสอบถามคืนมา 90 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79 ข้อมูลที่สำรวจเกี่ยวกับ
งบประมาณ จำนวนบุคลากร ทรัพยากรของห้องสมุด และบริการต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดให้
แก่ผู้ใช้บริการ และผู้วิจัยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์การบริการ
สิ่งพิมพ์ และข้อมูลว่า ควรจัดให้มีหนังสือค่าราคาที่สูงไว้ในราคาถูก ไว้ให้นักศึกษามี ควร
ให้บริการคอมพิวเตอร์ และช่วยการค้นหา เช่น บริการ MEDLARS จัดให้มีเครื่องอ่าน
ไมโครฟิล์ม และไมโครฟิช รวมทั้งเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ควรได้รับการฝึกหัดควมอย่าง
มีค่าแห่งที่เฉพาะสม และมีโอกาสได้รับการศึกษาอบรมเพื่อความก้าวหน้า ทั้งควรมีส่วนร่วม

ในกิจกรรมวิชาชีพของคน¹

ในปี ค.ศ. 1790 เจเน็ต ฟริทแลนด์เลอร์ (Janet Friedlander) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้ห้องสมุดทางการแพทย์ของแพทย์" งานวิจัยนี้เป็นวิทยานิพนธ์ขั้นต้นที่มีบันทึก สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์โรงเรียนแพทย์พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ จะหาข้อมูลที่คงการทวายนเองมากกว่าใช้บริการของบรรณารักษ์ การเลือกหาสิ่งพิมพ์ของห้องสมุด มักอาศัยความเคยชินจากประสบการณ์ที่เคยใช้ โดยเลือกสิ่งพิมพ์ที่ใช้งาน และข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการส่วนมาก เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรคเฉพาะทางของแต่ละสาขา ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ มักจะใช้วารสารมากกว่าสิ่งพิมพ์ชนิดอื่น และนิยมถ่ายสำเนาบทความที่น่าสนใจ รวมทั้งมีการใช้อเอกสารและสิ่งพิมพ์อื่น ซึ่งเป็นของส่วนตัว²

เมื่อปี ค.ศ. 1976 เจน เอส. พอร์ต (Jane S. Port) ได้ทำการสำรวจผู้ใช้บริการห้องสมุดศูนย์การแพทย์เมาท์ ซินาย (Mount Sinai) ห้องสมุดแห่งนี้ให้บริการทั้งคณาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนแพทย์เมาท์ ซินาย โรงพยาบาลเมาท์ ซินาย โรงพยาบาลสาขาและหน่วยงานอื่น ๆ ทว้ย และเนื่องด้วยงบประมาณของห้องสมุดแห่งนี้ ใ้ถูกกักตุนลง ทำให้ต้องมีการวิจัยเพื่อประเมินแผนการปฏิบัติงาน และการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด เพื่อให้เปิดดำเนินการอย่างเต็มที่ ในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดแก่ผู้ใช้บริการ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการอย่างสั้น ๆ ประมาณ 1 นาที แล้วรวบรวมค่าตอบที่โ้มา เก็บไว้เป็นหลักฐาน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 4 อาทิตย์ ปรากฏว่า ค่าตอบของผู้ใช้ข้อมูลทั้งหมด 3,381 คน

¹S.C. Dhir and S.K. Anand, "Survey of Medical School Libraries in Southeast Asia," UNESCO Bulletin for Libraries 26 (November - December 1972) : 315 - 323.

²Janet Friedlander, "Physician Use of a Medical Library," (Doctoral dissertation, Graduate School of Library Science, Case Western Reserve University, 1970).

แยกแยะข้อมูลตามสถานการณ์ของผู้ตอบคือ ร้อยละ 30 ของนักศึกษาที่ตอบคำถาม
ใช้ห้องสมุดในคอนเน็น ร้อยละ 35 ใช้ระหว่างวันหยุด ร้อยละ 22 ของเจ้าหน้าที่
ของศูนย์ 7 มาใช้ในคอนเน็น อีกร้อยละ 21 มาใช้ในวันหยุด สำหรับอาจารย์แพทย์
หรือแพทย์ฝึกหัด ร้อยละ 17 ใช้เวลาเย็น และร้อยละ 18 ใช้ในวันหยุด รวมทั้ง
ผลการสำรวจแสดงว่า ผู้ใช้ห้องสมุดแห่งนี้ ส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกของเม้าท์ ไซนาย ซึ่ง
ห้องสมุดมุ่งให้บริการโดยตรงอยู่แล้ว จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่มาใช้ห้องสมุด
ในระหว่างคอนเน็น และในวันหยุด ทำให้ห้องสมุดสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้
ได้โดยการขยายเวลาบริการในช่วงฤดูร้อนออกไปอีก นอกจากนี้ ยังนำผลการวิจัยไปปรับปรุง
แผนปฏิบัติงานในระหว่างภาคการศึกษาอีกด้วย ทางห้องสมุดมีเจตจำนงที่จะทำการสำรวจซ้ำ
ทุก ๆ 10 ลาติษย์ ตลอดทั้งปี เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการใช้ห้องสมุด
ซึ่งเป็นผลมาจากตัวแปรในเรื่องฤดูกาล ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และแผนการ
ปฏิบัติงานของห้องสมุดอื่น ๆ ด้วย การสำรวจครั้งนี้ อาจมีประโยชน์ต่อการเปรียบเทียบ
กับผลการวิจัยที่คล้ายคลึงกันของห้องสมุดทางการแพทย์แห่งอื่น รวมทั้งผลการวางแผนกำลังคน
การวางแผนนโยบาย และการกำหนดรูปแบบการให้บริการด้วย¹

ต่อมาในปี ค.ศ. 1975 คีร์ และ ฮานันท์ ได้ทำการสำรวจห้องสมุด
โรงเรียนแพทย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อติดตามผลการสำรวจครั้งก่อน
(ค.ศ. 1969) ว่า ห้องสมุดทางแถบภูมิภาคนี้ ให้ความสำคัญงานห้องสมุดอย่างไรบ้าง
การสำรวจครั้งนี้ นอกจากจะสำรวจโรงเรียนแพทย์แล้ว ยังสำรวจครอบคลุมไปถึงห้องสมุด
ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย โดยทำการสำรวจห้องสมุดทั้งหมด 267 แห่ง ผลปรากฏว่า
ห้องสมุดส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญปฏิบัติงานบริการของห้องสมุดออกไปอย่างกว้างขวาง โดยมี
การให้บริการแบบชั้นเปิดบริการรายชื่อหนังสือและสิ่งพิมพ์ใหญ่ ๆ บริการฉายเอกสาร รวมทั้ง
มีบริการยืมระหว่างห้องสมุด แยกอย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาของห้องสมุด
เหล่านี้ก็คือ งบประมาณไม่เพียงพอที่จะบอกรับวารสาร นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะ

¹Jane S. Pert, "The Mount Sinai Medical Center Library User
Survey," Bulletin of Medical Library Association 65 (April 1977) :

ให้ส่งเสริมการศึกษาต่อเพิ่มเติมของบรรณารักษ์ เพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน และมีความเห็นว่า ประเทศในภูมิภาคเอเชีย ควรร่วมกันจัดทำกรรณวารสารทางการแพทย์ของภูมิภาคนี้ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกัน¹

ก.ศ. 1975 มีงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่ง ซึ่งเป็นงานวิจัยร่วมระหว่างเกรทรุก อี. โฟร์แมน (Gertrude E. Foreman) และ แครอล แอนน์ บัลวิน (Carol Ann Balwin) ใ้รวมทำงานวิจัยเรื่อง "การประเมินค่างานบริการของห้องสมุด คณิสิตแพทย์ โครงการรวมของแพทย์ชนบท" งานวิจัยนี้ เนื่องมาจากนิสิตโครงการรวมของแพทย์ชนบท ในรัฐมิเนสโซตา มีความพึงพอใจในประสบการณ์ การศึกษาร่วมกันระหว่างแพทย์ในเมือง กับแพทย์ชนบทมาก และมีข้อคิดเห็นว่า ห้องสมุดในท้องถิ่นทรัพยากรไม่เพียงพอที่จะให้บริการและสนับสนุนโครงการ ๆ ได้เต็มที่ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินค่างานบริการของห้องสมุด คณิสิตของโครงการครั้งนี้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามีความจำเป็นที่จะจำเป็นต้องให้มีการเพิ่มเติมขอเสนอเทคโนโลยีแก่นิสิตแพทย์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตชนบทวิธีหนึ่งที่จะช่วยได้ คือ การให้บริการบรรณานุกรม โดยใช้คอมพิวเตอร์ และการจัดถ่ายเอกสารบทความในวารสารให้ เนื่องจากห้องสมุดมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกับสถาบันการศึกษา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ห้องสมุดจะต้องมีส่วนร่วมกับการศึกษาที่กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ ด้วยการเข้าถึงความต้องการขอเสนอเทคโนโลยี ควรจัดทำบริการใหม่ ๆ หลาย ๆ ท่าน และพยายามนำวิธีการที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อให้การบริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น²

¹S.C. Dhir and S.K. Anand, "A Profile of Health Sciences Libraries in Southeast Asia," Bulletin of the Medical Library Association 66 (July 1978) : 290 - 295.

²Gertrude E. Foreman and Carol Ann Balwin, "Bulletin of Medical Service to Rural Physician Associate Program Students," Bulletin of Medical Library Association 64 (October 1976) : 372 - 375

จากการทบทวนวรรณกรรมของห้องสมุดแพทย์ในต่างประเทศ เมื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับงานวิจัยห้องสมุดแพทย์ในประเทศไทย พบข้อแตกต่างในลักษณะที่ว่างานวิจัยในประเทศไทย มักจะทำการสำรวจรายละเอียดทั้งหมดของห้องสมุด อาทิเช่น เรื่อง อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ทรัพยากรห้องสมุด บุคลากร การดำเนินงาน ตลอดจนบริการ เพื่อที่จะได้นำผลของการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงห้องสมุดแห่งนั้น ๆ ทดไป สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศ มักจะเน้นที่จุดใดจุดหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น งานวิจัยของฟริคแลนเตอร์ ทำการวิจัยเพื่อต้องการทราบถึงลักษณะการใช้ห้องสมุดทางการแพทย์ของแพทย์ โฟร์แมน และมีลวิน วิจัยเพื่อประเมินค่างานบริการของห้องสมุดและหอสมุด ทำการสำรวจช่วงเวลาที่ใช้ส่วนใหญ่มาใช้บริการ สาเหตุที่งานวิจัยของประเทศไทยแตกต่างไปจากงานวิจัยของต่างประเทศ นั้น อาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจากประเทศไทยยังไม่มีเกณฑ์การกำหนดมาตรฐานห้องสมุดแพทย์ ดังนั้น ในการริเริ่มงานห้องสมุดแพทย์ในประเทศไทย ผู้บริหาร และผู้ดำเนินงาน จึงนำมาตรฐานของห้องสมุดเฉพาะมาใช้แทน หลังจากได้ดำเนินงานไปแล้ว มักจะมีการทำการวิจัยเพื่อสำรวจรายละเอียดพื้นฐานของห้องสมุดแต่ละแห่ง เพื่อนำมาเป็นแนวทางการปรับปรุง ส่วนห้องสมุดแพทย์ในต่างประเทศ มีการกำหนดมาตรฐานห้องสมุดแพทย์ไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นห้องสมุดในต่างประเทศส่วนใหญ่ มักจะอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน การทำการวิจัยห้องสมุดแพทย์ของต่างประเทศ จึงมักทำการวิจัยเฉพาะเรื่อง เพื่อศึกษาข้อดีของการในแต่ละเรื่อง

แถมมีบางเรื่อง ที่ศึกษาเฉพาะกรณี เช่น ที่ปรากฏในงานวิจัยของคีร์ และอนานัค ซึ่งทำการสำรวจห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ถึง 2 ครั้ง คือปี ค.ศ. 1969 และ ค.ศ. 1975 นั้น เป็นการสำรวจรายละเอียดทุก ๆ ด้านของห้องสมุด เช่นเดียวกับงานวิจัยห้องสมุดแพทย์ในประเทศไทย ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สำหรับงานวิจัยของคีร์ และอนานัค ซึ่งเป็นงานวิจัยของต่างประเทศ ที่มีผลการวิจัยในลักษณะเดียวกับของในประเทศไทย มีความเห็นสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวัณย์ ในเรื่องงบประมาณของห้องสมุดโรงเรียนแพทย์ไม่เพียงพอรวมทั้งเรื่องควรส่งเสริมการศึกษา และสนับสนุนความก้าวหน้าของบรรณารักษ์ด้วย